

FORORD

I dette Nyhedsbrev følger vi op på tidligere bidrag om interviews og læring på internettet. I det forrige Nyhedsbrev bragte vi en artikel ”*Udvikling af det virtuelle interview*” ved Karsten Larsen. Han deltog i en chat-gruppe og interviewede også via nettet deltagerne om deres erfaringer fra chatgruppen. Han sammenlignede så det virtuelle interview med såvel interviews med kropsligt tilstedeværende deltagere som med telefoninterviews, og diskuterede betydningen af krop, anonymitet og skrift vs. talesprog for interviewprocessen. I det foregående Nyhedsbrev 32 havde Claus Elmholt anmeldt Hubert Dreyfus bog ”*On the internet*” (2001) [denne og tidligere boganmeldelser i Nyhedsbrevet kan læses på Centrets hjemmeside www.psy.au.dk/ckm/]. Dreyfus argumenterede for, at svagheden ved læring på internettet var fraværet af det intuitive, sårbare, kropslige selv. Læring på de højere trin af modellen for færdighedslæring, så som ekspertise og mestring, forudsætter netop kropsligt tilstedeværende læremestre, hvis stil kan imiteres.

Den norske psykiater Finn Skårderud drøfter i artiklen [*Sh@me in cyberspace - Relations without faces. The e-media and eating disorders*](#) brug af terapeutiske interviews på internettet. Ved spiseforstyrrelser er kropslig skam væsentlig, en skam forbundet med den andens blik, virkelig eller indbildt. Ved internetkommunikation kan vi dele intimitet uden at dele kropslige udtryk. Denne nærhed gennem distance via internettet åbner så for terapeutiske muligheder for spiseforstyrrelser, hvor den kropslige skam kan være vanskelig at omtale i interviews ansigt til ansigt. Skårderud trækker her paralleller til den intimitet, som blev gjort mulig af tilhørerens fraværende ansigt i middelalderens maskespil og i den klassiske psykoanalyse, og vi kan her tilføje det katolske skriftemål. Hans artikel indgår i en afhandling om spiseforstyrrelser, hvor det empiriske materiale udgøres af terapeutiske interviews og forskningsinterviews med de samme patienter. Skårderud's tidligere bog med udgangspunkt i terapi af spiseforstyrrelser - ”*Uro*” - blev anmeldt af Henrik Høgh Olesen i Nyhedsbrev 25.

Der er de senere år opstået flere centre for kvalitativ forskning rundt om i verden, og vi bringer en kort omtale af ”Center for Qualitative Research” i Thailand, som er grundlagt af den islandske psykolog Egill Bragason, uddannet i Århus. Bragason anmelder også i dette Nyhedsbrev antologien ”*The qualitative inquiry reader*” udgivet af Denzin og Lincoln. Artiklerne er hentet fra tidsskriftet ”*Qualitative Inquiry*”, som blev grundlagt i 1995 som redigeres af Denzin og Lincoln.

I dette Nyhedsbrev omtales tre bøger om kultur. Carsten Renée Jørgensens bog ”*Psykologien i senmoderniteten*” anmeldes af Finn Skårderud, som fremhæver Jørgensens bidrag til at udvikle en kulturbevidst psykologi ved at forholde psykologi og psykoterapi til den senmoderne kultur, den eksisterer indenfor, med dens særegne vestlige fokus på individualitet. I en anmeldelse af en norsk antologi ”*Kulturpsykologi: Bevegelser i livsløb*”, redigeret af Thorsen og Toverud, anfører Svend Brinkmann bogens positive bidrag som udvikling af en ”livsløpspsykologi” med udgangspunkt i en kulturel sammenhæng samt en analyse af, hvorledes psykoterapi er præget af tidsånd og kultur. Hans kritik gælder fraværet af diskussion af den kvalitative forskning, de fleste kapitler bygger på, hvorved det bliver vanskeligt for læsere at kigge forskerne i kortene. En sådan kritik rammer ikke Catherina Hasses bog ”*Kultur i bevægelse – fra deltagerobservation til kulturanalyse – i det fysiske rum*”. Lene Tanggaard redegør i sin anmeldelse for, hvorledes Hasse ikke kun undersøger de fysikstuderendes læring i at begå sig i fysikkens kultur, men også konkret redegør for sin egen lærings-

proces som en kulturanalyse, hvor deltagerobservation giver den antropologiske forsker en positioneret viden, som ændrer sig over tid gennem en fortløbende kulturel transformation.

Læsere af dette Nyhedsbrev udgivet ved et psykologisk institut vil antageligt have bemærket, at der omtales forholdsvis lidt kvalitativ metodelitteratur skrevet af psykologer. I Peter Musaeus' anmeldelse af *"The handbook of qualitative research in education"* ved LeComte, Millroy & Pressle påpeges ligeledes et fravær af psykologiske bidrag. Mere alment skal det påpeges, at de senere årtiers opblomstring af kvalitativ forskning er foregået uden for det psykologiske fagområde; det er fra antropologi, sociologi, pædagogik og nyere medie- og helseforskning, at de væsentlige bidrag til kvalitativ metodeudvikling og refleksion har fundet sted. Den toneangivende amerikanske psykologforening har været stærkt kvantitativt-eksperimentelt orienteret; det er først i år, at American Psychological Association udgiver en almen antologi om kvalitative metoder: *"Qualitative research in Psychology: Expanding perspectives in methodology and design"* redigeret af Camic, Rhodes & Yardley, som anmeldes i dette Nyhedsbrev af Svend Brinkmann. Ligeledes skal der påpeges, at mens der i flere årtier har foreligget egne tidsskrifter tilegnet kvalitativ forskning inden for fag som pædagogik, sociologi, helse og lignende, udkommer det første psykologiske tidsskrift viet til kvalitativ forskning i 2004; det er *"Qualitative Research in Psychology"* redigeret af Giles, Gough og Packer (se annonce s. 54). Flere af redaktørerne i de to omtalte psykologiske initiativer er fra England, hvor der har været en stærkere tradition for kvalitativ forskning inden for psykologien. Et nyt bidrag er anført under Bøger til anmeldelse (s. 47): Smith *"Qualitative psychology: A practical guide to research methods"*.

Udgivelser fra Center for kvalitativ metodeudvikling har overvejende fokuseret på kvalitative metoder og mindre på resultater af kvalitativ forskning. I en antologi under udgivelse - *"Praktikkens læringslandskab – om at lære gennem arbejde"*, hvor en række af forfatterne vil være kendte fra dette Nyhedsbrevs spalter, bringes resultater fra kvalitative interviews og deltagerobservationer fra læring på arbejdspladsen (se "Bøger til anmeldelse" samt annonce, s. 58).

Listen over nye bøger til anmeldelse findes på side 47. Har du andre bøger inden for området, som du vil anmelde så kontakt os. Anmeldelser honoreres med et gratis eksemplar af bogen eller et abonnement på Nyhedsbrevet.

Deadline for bidrag til næste Nyhedsbrev er **1. oktober, 2003**. Vi bringer gerne informationer fra andre institutioner om gæsteforelæsnings, ny litteratur, annoterede bibliografier, boganmeldelser, debatindlæg, korte præsentationer af egne forskningsprojekter, evt. "kontakt-annonce" med invitation til andre om at deltage i projekterne og også synspunkter på kvalitativ forskning. Vi vil her gerne så indtrængende som muligt indskærpe, at bidrag skal ledsages af en *WINDOWS*-formateret diskette eller sendes som email, enten direkte som tekst eller som en attached fil, gerne i word-format. Email sendes til **Lone@psy.au.dk**. Såfremt man er i tvivl, kontakt da venligst Lone Hansen – tlf.: 4942 4916. Bidrag til dette nummer må altså være Centeret i hænde **inden 1. oktober 2003**.

Risskov, juni 2003

Steinar Kvale

Centret hjemmeside www.psy.au.dk/ckm/ indeholder artikler og anmeldelser fra tidlige Nyhedsbreve.